



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a Mgr. Petra Pospíšila v právní věci

žalobkyně: **Vinařství Mutěnice, s. r. o.**
sídlem Údolní 1174, 696 11 Mutěnice
zastoupená advokátem Mgr. Danielem Hrbáčem
sídlem Jaselská 14, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Ústřední inspektorát**
sídlem Květná 15, 603 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2017, č. j. SZPI/AC747-40/2017

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2017, č. j. SZPI/AC747-40/2017, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Daniela Hrbáče.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím výrokem 1. změnil rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, inspektorátu v Brně (dále jen „inspektorát“), ze dne

29. 3. 2017 ve výroku I. pouze tak, že slova „v souladu s analogickým použitím absorpční zásady upravené v ustanovení § 12 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů“ nahradil slovy „v souladu s absorpční zásadou upravenou v ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen zákon č. 250/2016 Sb)“. Výrokem 2. žalovaný rozhodnutí inspektorátu ve zbývajících částech potvrdil.

2. Tímto rozhodnutím inspektorát shledal žalobkyni vinnou ze spáchání čtyř správních deliktů (nyní přestupků, srov. § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., neboť žalobkyně ve stručnosti

1) v období od 15. 5. 2012 do 29. 6. 2012 uváděla do oběhu formou prodeje odběratelům blíže specifikované lahvové víno označené jako Veltlinské zelené, u něž byl prokázán přídavek syntetického glycerolu, který není povolen podle čl. 3 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí (Úř. věst. L 193, 24. 7. 2009, s. 1 – 59), čímž žalobkyně porušila čl. 120c odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), Úř. věst. L 299, 16. 11. 2007, s. 1 – 149 (dále jen „nařízení č. 1234/2007“), a spáchala tak přestupek podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství);

2) v období od 19. 10. 2015 do 4. 5. 2016 uváděla do oběhu formou prodeje odběratelům blíže specifikované lahvové víno označené jako Ryzlink rýnský, u něž obsah bezcukerného extraktu zjištěný inspekcí (24,8 g/l) neodpovídal hodnotě bezcukerného extraktu zjištěného při jeho zařídění (21,3 g/l), čímž porušila povinnost stanovenou v § 27 odst. 4 písm. a) bodu 5 zákona o vinohradnictví a vinařství, a spáchala tak přestupek podle § 39 odst. 1 písm. aa) téhož zákona;

3) v období od 17. 2. 2016 do 15. 8. 2016 uváděla na trh formou skladování a prodeje dalšímu odběrateli blíže specifikované lahvové víno označené jako Marques de Toledo – Tempranillo Crianza, které nebylo vyrobeno v souladu s definicí tradičního výrazu „Crianza“, neboť se nejednalo o víno s chráněným označením původu, čímž porušila čl. 113 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Úř. věst. L 347, 20. 12. 2013, s. 671 – 854, dále jen „nařízení č. 1308/2013“), a spáchala tak přestupek podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství;

4) v období od 17. 2. 2016 do 15. 8. 2016 uváděla na trh formou skladování a prodeje dalšímu odběrateli blíže specifikované lahvové víno označené jako Marques de Toledo – Tempranillo Reserva, které nebylo vyrobeno v souladu s definicí tradičního výrazu „Reserva“, neboť se nejednalo o víno s chráněným označením původu, čímž porušila čl. 113 odst. 1 nařízení č. 1308/2013, a spáchala tak přestupek podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství.

3. Za uvedená jednání uložil inspektorát žalobkyni za použití absorpční zásady pokutu ve výši 680 000 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Proti výroku 2. rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně včas žalobu. Ve vztahu k prvnímu přestupku žalobkyně namítla, že tento skutek měl být jako pokračující delikt projednáván společně s věcí vedenou inspektorátem pod sp. zn. SZPI/AK767/2013 a SZPI/AI775/2014; žalovaný tak porušil zásadu *ne bis in idem*. Podle žalobkyně dále došlo k promlčení odpovědnosti za tento přestupek, neboť dle zákona č. 250/2016 Sb. činí promlčecí doba tři roky, přičemž tato nová úprava je pro žalobkyni příznivější a je ji třeba ve věci aplikovat podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod. Konečně žalobkyně tvrdila, že vynaložila veškeré možné úsilí k tomu, aby bylo víno staženo z nabídek jejích odběratelů, a proto za přestupek nemůže dle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství odpovídat.
5. K druhému přestupku žalobkyně uvedla, že správní orgán aplikoval vyhlášku č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, dle které je přípustná odchylka obsahu bezcukerného extraktu $\pm 1,5$ g/l. Dne 1. 4. 2017 však nabyla účinnosti vyhláška č. 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, která přípustnou odchylku stanoví jinak. Dle žalobkyně jde o úpravu příznivější, která měla být na její případ aplikována, neboť dle této úpravy překročila povolený limit o 1,0 g/l, zatímco v případě žalovaným aplikované vyhlášky č. 323/2004 Sb. o 1,14 g/l. Dále namítla, že žalovaný měl provést revizní posudek, neboť měl k dispozici dva protokoly o zkoušce s různě zjištěnými obsahy bezcukerného extraktu. Žalobkyni nelze klást k tíži, že sama revizní posudek nevyhotovila, neboť neměla k dispozici vzorek odebraného vína – při kontrole byl odebraný vzorek ponechán paní U. jako zástupkyni kontrolované osoby (odběratele žalobkyně), avšak žalobkyně nemá žádný nárok na to, aby jí její odběratel tento vzorek vydal. Správní orgán se též nevypořádal s tvrzením žalobkyně, že došlo k pochybení při lahvování vína, a proto jen určitý počet lahví neodpovídal původnímu zatřídění, neboť byl umístěn do nesprávných lahví. Minimálně 2 420 l vína muselo odpovídat hodnotám dle zatřídění.
6. K třetímu a čtvrtému přestupku žalobkyně namítla, že splnila specifikaci (definici) vína uvedenou v elektronické evidenci E-Bacchus pro užití tradičního výrazu; pokud žalovaný požadoval, aby se dále jednalo o víno s chráněným označením původu, pak tento požadavek nemá oporu v právních předpisech. Žalobkyně dále ze zákonodárcem použitého výrazu „spojených s historií výrobku“ uvedeného v čl. 112 písm. b) nařízení č. 1308/2013 dovozuje, že tradiční výraz odpovídá určité charakteristice vína, která byla historicky typická pro víno s chráněným označením původu, avšak aktuálně není takové spojení potřeba. Odkázal-li žalovaný na čl. 120 odst. 1 téhož nařízení, pak žalobkyně poukázala na to, že tento článek obsahuje demonstrativní výčet nepovinných prvků uváděných na etiketě výrobku. Žalobkyně nadto nemohla způsobit újmu žádnému spotřebiteli, neboť předmětné víno bylo vyrobeno stejně jako víno s chráněným označením původu; jelikož však bylo lahvováno v České republice, nesplňovalo kritéria pro chráněné označení původu. Ve výročních rozhodnutích inspektorátu je konečně uvedeno mnohem větší množství vína, než jaké žalobkyně doložila při své poslední součinnosti dne 7. 10. 2016 (32 098 ks vína Reserva a 32 358 ks vína Crianza); rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné.
7. Svou žalobu žalobkyně uzavřela sadou obecnějších námitek. Žalovaný měl v rámci polehčujících okolností zohlednit, že žalobkyně zcela spolupracovala s inspektorátem (odpovídala na výzvy, vynaložila úsilí ke stažení výrobků z oběhu). Ustanovení § 39 odst.

1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství je dle žalobkyně neurčité, a proto protiústavní. Toto ustanovení dubluje většinu deliktů uvedených v § 39 téhož zákona, ukládá vysoké pokuty za bagatelní opomenutí a z užitého pojmu „předpisy Evropské unie“ není možno určit, na co všechno toto ustanovení dopadá. Výše sankce (5 000 000 Kč) není stanovena v závislosti na závažnosti porušené povinnosti, ale pouze v závislosti na původu předpisů, které ji stanovují. Nařízení č. 1234/2007 a č. 1308/2013 navíc nejsou předpisy upravující vinohradnictví a vinařství, nýbrž obecně zemědělství. Žalovaný se rovněž nezabýval tím, zda se v daném případě jedná o objektivní odpovědnost žalobkyně, a splněním podmínek dle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. Žalobkyně si přitom vyžádala od svého dodavatele veškeré informace o výrobku, jeho původu a použitých enologických postupech, které odpovídaly platné právní úpravě, a teprve poté přistoupila k dalšímu prodeji vína. Z ekonomického hlediska není pro běžného podnikatele možné provádět laboratorní analýzy na blíže nezjištěný okruh přídatných látek. Po zjištění nepovolených přídatných látek se žalobkyně okamžitě pokusila stáhnout víno z prodeje, stejně jako v případě zjištění právního názoru inspektorátu na použití tradičního výrazu. Uložená pokuta je dle žalobkyně nepřiměřeně vysoká a nedostatečně odůvodněná. Správní orgány rovněž nehodnotily následek přestupku – pokud podle nich nebyl zjištěn, měly dovodit, že jednání žalobkyně nebylo správním deliktem, neboť u něj nebyla shledána společenská škodlivost. Napadené rozhodnutí je proto dle žalobkyně z výše uvedených důvodů též nepřezkoumatelné.

8. Žalobkyně ze všech těchto důvodů navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný ve vyjádření k žalobě zopakoval argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí. K námitce promlčení odkázal na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., z něž dovodil nutnost aplikace pravidel pro promlčení přestupku uvedených v § 40 odst. 3 zákona o vinohradnictví a vinařství ve znění účinném do 30. 6. 2017. Při aplikaci tohoto ustanovení tak k promlčení prvního přestupku nemohlo dojít. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci soudem

10. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) bez jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

IV./A) Námitky k prvnímu přestupku

11. Soud považoval za nutné zabývat se nejprve vznesenou námitkou promlčení. Ustanovení § 40 odst. 3 zákona o vinohradnictví a vinařství ve znění účinném v době spáchání přestupku, jakož i do 30. 6. 2017, stanovilo, že odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže správní orgán o něm nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán. S účinností od 1. 7. 2017 byla tato úprava promlčení v zákoně o vinohradnictví a vinařství zrušena s tím, že se uplatní obecná úprava promlčení obsažená v § 30 zákona č. 250/2016 Sb., podle něž promlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč. Podle § 31 odst. 1 věta první téhož zákona počíná promlčecí doba běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku; dnem spáchání

přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Podle § 32 odst. 3 téhož zákona byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.

12. Podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější. Žalovaný se v této souvislosti odvolává na § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016, který stanovil, že ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Žalovaný z uvedeného dovozuje, že na případ žalobkyně je třeba aplikovat úpravu promlčení obsaženou v § 40 odst. 3 zákona o vinohradnictví a vinařství ve znění účinném do 30. 6. 2017.
13. Citované ustanovení § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 bylo jako protiústavní zrušeno nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, a ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20. Ústavní soud v těchto nálezech konstatoval, že rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona by bylo pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, jehož by bylo při aplikaci toho či onoho zákona dosaženo, s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu je tedy pro pachatele příznivější tehdy, jestliže jeho ustanovení posuzována jako celek skýtají výsledek příznivější než právo dřívější. Jestliže by odpovědnost za přestupek podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním správního rozhodnutí, protože by byl přestupek za užití nové právní úpravy již promlčen, pak je nová právní úprava upravená v zákoně č. 256/2016 Sb. posuzovaná jako celek nesporně pro pachatele příznivější než předchozí právní úprava, podle níž by k promlčení nedošlo.
14. S ohledem na nálezy Ústavního soudu je třeba případ žalobkyně posoudit dle obecného pravidla uvedeného v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod a konkretizovaného v § 112 odst. 1 věta druhá zákona č. 250/2016 Sb. Přestupek kladený žalobkyni za vinu byl spáchán v období od 15. 5. 2012 do 29. 6. 2012; promlčecí doba tak začala běžet dne 30. 6. 2012. Inspektorát zjistil skutečnosti rozhodné pro závěr o spáchání přestupku z posudku a protokolu o zkoušce ze dne 12. 4. 2016 a dne 7. 6. 2016 s těmito zjištěními seznámil žalobkyni. Oznámení o zahájení správního řízení v této věci doručil dne 8. 3. 2017, rozhodnutí inspektorátu bylo vydáno dne 29. 3. 2017 a rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci dne 18. 10. 2017. Při aplikaci právní úpravy účinné do 30. 6. 2017 by bylo nutno dospět k závěru, že správní orgány dodržely subjektivní i objektivní lhůtu pro zahájení řízení obsaženou v § 40 odst. 3 zákona o vinohradnictví a vinařství, a přestupek by tak promlčen nebyl. Pokud však na věc aplikujeme úpravu zákona č. 250/2016 Sb., je zřejmé, že promlčecí lhůta skončila ke dni 29. 6. 2015. Jelikož nedošlo ke stavení či přerušení promlčecí doby ve smyslu § 32 zákona č. 250/2016 Sb., je nutno uzavřít, že promlčecí doba v uvedený den uplynula; použití zákona č. 250/2016 Sb. je tak pro žalobkyni nesporně výhodnější. Jestliže pak rozhodnutí o přestupku nabylo právní moci

až dne 18. 10. 2017, stalo se tak po uplynutí promlčecí doby, a toto rozhodnutí je proto nezákonné.

15. Uvedený závěr má za následek zrušení rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost; s ohledem na promlčení prvního přestupku postrádá významu zabývat se dalšími žalobními námitkami žalobkyně ve vztahu k tomuto přestupku. Soud nicméně s ohledem na další postup žalovaného i žalobkyně považuje za vhodné vyjádřit se k některým žalobním námitkám týkajícím se dalších přestupků, které promlčené nejsou.

IV./B) Námitky k druhému přestupku

16. Podle § 26 zákona o vinohradnictví a vinařství je výrobce vína vyrobeného z vinných hroznů vypěstovaných na území České republiky povinen požádat inspektorát o zatřídění tohoto vína, přičemž zajistí odběr vzorků vína a jeho rozbor v akreditované laboratoři; výsledky rozboru přiloží k žádosti. Podle § 27 odst. 4 písm. a) bod 5. téhož zákona je zakázáno uvádět do oběhu produkt, u něhož neodpovídají hodnoty skutečného obsahu alkoholu, nebo celkového obsahu alkoholu, nebo hodnoty obsahu bezcukerného extraktu hodnotám zjištěným při jeho zatřídění, s přihlédnutím k odchylkám stanoveným prováděcím právním předpisem. Podle § 39 odst. 1 písm. aa) téhož zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako výrobce nebo jako osoba uvádějící produkt do oběhu dopustí správního deliktu tím, že uvede do oběhu produkt v rozporu s § 27 odst. 4, 5 a 6.
17. Prováděcím předpisem ve smyslu § 27 odst. 4 písm. a) bod 5 zákona o vinohradnictví a vinařství byla původně vyhláška č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství. Podle § 12 odst. 3 písm. a) této vyhlášky musí hodnota obsahu bezcukerného extraktu u vína uváděného do oběhu odpovídat hodnotě zjištěné při zatřídění vína vyrobeného z vinných hroznů vypěstovaných na území České republiky. U obsahu bezcukerného extraktu je přípustná odchylka s přihlédnutím k chybě metody $\pm 1,5$ g na litr. Tato vyhláška byla zrušena a s účinností od 1. 4. 2017 nahrazena vyhláškou č. 88/2017 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství. Podle § 10 odst. 3 této vyhlášky musí hodnota obsahu bezcukerného extraktu u vína uváděného do oběhu odpovídat hodnotě zjištěné při zatřídění vína vyrobeného z vinných hroznů vypěstovaných na území České republiky. U obsahu bezcukerného extraktu je přípustná odchylka $\pm 2,5$ g na litr, která zahrnuje rozšířené nejistoty stanovení pro použité referenční metody rozboru.
18. Jak vyplývá ze správního spisu, výrobce blíže specifikovaného vína Ryzlink rýnský (MUTĚNICKÁ VINOHRADNICKÁ, s. r. o.) předložil společně se žádostí o zatřídění tohoto vína inspektorátu protokol o zkoušce o analytickém rozboru vína č. 266/2015 provedený laboratoří LIPERA s. r. o. dne 2. 3. 2015, z něž vyplývá zjištěný obsah bezcukerného extraktu 24,8 g/l. Inspektorát provedl dne 29. 3. 2016 odběr vzorku tohoto vína v provozovně Penny Market, s. r. o. na adrese třída 1. máje 58/4, Břeclav. Z následného rozboru tohoto vzorku provedeného zkušební laboratoří inspektorátu (protokol o zkoušce D020-71185/16/A01 ze dne 12. 4. 2016) byl zjištěn obsah bezcukerného extraktu 21,3 g/l. Rozdíl mezi obsahem bezcukerného extraktu zjištěným při zatřídění a při kontrole po uvedení tohoto vína do oběhu tedy činil 3,5 g/l. Při zohlednění odchylky stanovené vyhláškou č. 323/2004 Sb. (1,5 g/l) a chyb použitých metod (rozšířená nejistota stanovení v případě laboratoře LIPERA s. r. o. ve výši 0,36 g/l a v případě laboratoře inspektorátu ve výši 0,50 g/l) pak činí rozdíl 1,14 g/l. Pokud by bylo

postupováno dle vyhlášky č. 88/2017 Sb., pak by rozdíl po zohlednění odchylky ve výši 2,5 g/l (která již v sobě zahrnuje rozšířené nejistoty stanovení) činil 1 g/l.

19. Žalobkyně se v této souvislosti dovolává aplikace pozdější právní úpravy – vyhlášky č. 88/2017 Sb., neboť tato úprava je dle žalobkyně pro ni výhodnější. K tomu je třeba uvést, že otázku aplikace pozdější úpravy je nutno posuzovat komplexně a přistoupit k ní tam, kde má skutečný (nikoliv jen formální či teoretický) dopad na odpovědnost pachatele za přestupek. V projednávané věci se v průběhu řízení před správními orgány (i v řízení před soudem) nezměnily podmínky přestupkové odpovědnosti [stejná skutková podstata je obsažena pouze v jiném ustanovení - § 39 odst. 2 písm. s) zákona o vinohradnictví a vinařství], ani správního trestu (pokuta do 5 000 000 Kč), byť nově lze dle zákona č. 250/2016 uložit jako správní trest též napomenutí. Jedinou změnou je tak výše uvedený rozdílný způsob výpočtu obsahu bezcukerného extraktu, nicméně i za použití pozdější vyhlášky č. 88/2017 Sb. se žalobkyně přestupku nepochybně dopustila. Podle názoru soudu je pak rozdíl v rozsahu čtrnácti setin gramu na litr natolik nepatrným rozdílem, že nemůže vést k úvaze o uložení napomenutí nebo snížení uložené pokuty. Jelikož nová právní úprava nemůže být ve výsledku pro žalobkyni příznivější, postupoval žalovaný správně, pokud věc posoudil podle úpravy předchozí.
20. Pokud jde o otázku revizního posudku, pak důvod pro jeho provedení soud neshledává. Inspektorát porovnal výsledky vlastního laboratorního rozboru s rozbohem předloženým výrobcem vína při jeho zařazení a shledal v něm zákonem zakázané odchylky. K nim nepochybně mohlo dojít v průběhu lahvování vína žalobkyní (ostatně žalobkyně sama připouští, že zřejmě došlo ke smíchání s jiným vínem). Tento zjištěný rozdíl nemůže sám o sobě vést k úvaze o nutnosti nového (revizního) zkoumání a žalobkyně v tomto ohledu žádné právně významné skutečnosti netvrdí. Žalobkyně nepochybně sama mohla takové „revizní“ zkoumání provést, resp. mohla předložit svůj laboratorní rozbor, avšak neučinila to. Tvrdí-li žalobkyně, že nemá nárok na to, aby jí její odběratel vydal inspektorátem odebraný kontrolní vzorek vína, pak se tato její obrana míjí účinkem: žalobkyně má k dispozici nástroje soukromoprávního charakteru, kterými může upravit svůj smluvní vztah se svými odběrateli takovým způsobem, aby jí byli povinni případný vzorek odebraný inspektorátem při kontrole vydat (typicky smluvní stanovení této povinnosti zajištěné smluvní pokutou).
21. Konečně tvrdí-li žalobkyně, že 2 420 l vína muselo odpovídat hodnotám dle zařazení, nijak toto své tvrzení v průběhu řízení před správními orgány (ani v řízení před soudem) neprokázala. Námitky žalobkyně ve vztahu k druhému přestupku jsou proto nedůvodné.

IV./C) Námitky k třetímu a čtvrtému přestupku

22. Nařízení č. 1308/2013 upravuje v části II (vnitřní trh), hlavě II (pravidla týkající se uvádění na trh a organizací producentů), kapitole I (pravidla týkající se uvádění na trh) v oddílu 2 označení původu, zeměpisná označení a tradiční výrazy v odvětví vína. Tento oddíl se člení na pododdíly, přičemž v pododdílu 2 je upraveno označení původu a zeměpisná označení (čl. 93 až 111) a v pododdílu 3 tradiční výrazy (čl. 112 – 116). V oddílu 3 kapitoly I je dále upraveno označování a obchodní úprava v odvětví vína (čl. 117 – 123).
23. Podle čl. 93 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 se pro účely tohoto oddílu rozumí:

- a) „označením původu“ název regionu, konkrétního místa nebo ve výjimečných a řádně odůvodněných případech země, který se používá k popisu výrobku uvedeného v čl. 92 odst. 1, jenž splňuje tyto požadavky:
- i) jakost a vlastnosti výrobku jsou převážně nebo výlučně dány zvláštním zeměpisným prostředím zahrnujícím přírodní a lidské činitele,
 - ii) hrozny, ze kterých se daný výrobek vyrábí, pocházejí výlučně z této zeměpisné oblasti,
 - iii) výroba probíhá v této zeměpisné oblasti a
 - iv) výrobek se získává z odrůd druhu réva vinná (*Vitis vinifera* L.);
- b) „zeměpisným označením“ označení odkazující na region, konkrétní místo nebo ve výjimečných a řádně odůvodněných případech na zemi, které se používá k popisu výrobku uvedeného v čl. 92 odst. 1, jenž splňuje tyto požadavky:
- i) má určitou jakost, pověst nebo jiné vlastnosti, jež lze přičíst tomuto zeměpisnému původu,
 - ii) nejméně 85 % hroznů použitých na jeho výrobu pochází výlučně z této zeměpisné oblasti,
 - iii) jeho výroba probíhá v této zeměpisné oblasti a
 - iv) získává se z odrůd druhu réva vinná (*Vitis vinifera* L.) nebo z křížení révy vinné s jinými druhy rodu *Vitis*.
24. Podle čl. 112 nařízení č. 1308/2013 se „tradičním výrazem“ rozumí výraz tradičně používaný v členských státech u výrobků uvedených v čl. 92 odst. 1 pro označení:
- a) skutečnosti, že výrobek nese chráněné označení původu nebo chráněné zeměpisné označení podle právních předpisů Unie nebo vnitrostátních právních předpisů, nebo
 - b) výroby nebo způsobu zrání nebo jakosti, barvy, místa nebo zvláštní události spojených s historií výrobku s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením.
25. Podle čl. 113 odst. 1 téhož nařízení lze chráněný tradiční výraz použít pouze pro výrobek, který byl vyroben v souladu s definicí stanovenou v čl. 112. Tradiční výrazy jsou chráněny proti neoprávněnému používání. Podle čl. 120 odst. 1 téhož nařízení mohou označení a obchodní úprava výrobků uvedených v příloze VII části II bodech 1 až 11, 13, 15 a 16 mohou zejména obsahovat tyto nepovinné údaje: d) u vín s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením tradiční výrazy v souladu s čl. 112 písm. b)
26. Podle čl. 18 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 607/2009 ze dne 14. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o chráněná označení původu a zeměpisná označení, tradiční výrazy, označování a obchodní úpravu některých vinařských produktů (Úř. věst. L 193, 24. 7. 2009, s. 60 – 139), Komise sestaví a aktualizuje „rejstřík chráněných označení původu a chráněných zeměpisných označení“ (dále jen „rejstřík“) podle článku 118n nařízení (ES) č. 1234/2007. Tento rejstřík je veden v elektronické databázi „E-Bacchus“, a to na základě rozhodnutí o udělení ochrany dotyčným označením. Podle čl. 40 téhož nařízení Komise se rovněž tradiční výraz (po provedeném řízení) uvede a definuje v elektronické databázi „E-Bacchus“.
27. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně nakoupila od společnosti Vinospol spol. s r. o. a Víno Trade, spol. s r. o., červené víno s označením Reserva a Crianza a toto víno dále

uváděla pod tímto označením na trh (skladováním a prodejem). Mezi účastníky není sporné, že se nejednalo o víno s chráněným označením původu nebo s chráněným zeměpisným označením; připojené certifikáty ve španělštině dokládají pouze certifikaci moštových odrůd (viz dodací listy a certifikáty SOHISCERT č. 2013/RAV/VSC/008). Z databáze E-Bacchus vyplývá následující specifikace tradičního výrazu Reserva: „*Vína jiná než šumivá, perlivá a likérová, která splňují tyto podmínky:*

– *červená vína musí mít dobu zrání nejméně 36 měsíců, z toho nejméně 12 měsíců v dubových sudech o objemu nejvýše 330 l a zbytek uvedené doby v lahvi;*

– *bílá a růžová vína musí být minimální dobu zrání nejméně 24 měsíců, z toho zůstávají nejméně šest měsíců v dubových sudech o stejném maximálním objemu a zbytek uvedené doby v lahvích.*

Víno s chráněným označením původu“

V případě tradičního výrazu Crianza je specifikace následující: „*Vína jiná než šumivá, perlivá a likérová, která splňují tyto podmínky:*

– *červená vína musí zrát nejméně 24 měsíců, z toho musí zůstat nejméně 6 měsíců v dubových sudech o objemu nejvýše 330 l,*

– *bílá a růžová vína musí zrát nejméně 18 měsíců, z toho musí zůstat nejméně 6 měsíců v dubových sudech o stejném maximálním objemu.*

Víno s chráněným označením původu“

Žalobkyně se domnívá, že užití tradičního výrazu Reserva a Crianza není vázáno na vína s chráněným označením původu či s chráněným zeměpisným označením; žalovaný naopak zastává názor, že u jiných než takto chráněných vín nelze tradiční výrazy používat.

28. Jak zřetelně vyplývá ze systematiky výše citované úpravy, základním prostředkem ochrany jakostních vín jsou chráněná označení původu a chráněná zeměpisná označení. Ochrana tradičních výrazů reflektuje pouze určité zaužívané názvy, které usnadňují spotřebiteli i obchodníkům orientaci ve vínech. Tyto tradiční výrazy však nejsou samostatnou kategorií ochrany, nýbrž jde pouze o doplněk ochrany prezentovaný chráněným označením původu a chráněným zeměpisným označením. Tento závěr lze kromě systematiky dovodit též z textu čl. 112 nařízení č. 1308/2013, který tradiční výrazy zjevně vztahuje pouze k vínům s chráněným označením původu či s chráněným zeměpisným označením, jakož i z pravidla označování v čl. 120 odst. 1 písm. d), z něž vyplývá, že uvedení tradičního výrazu je sice dobrovolné, avšak pokud je tento výraz uveden, může se tak stát pouze u vín s chráněným označením původu nebo s chráněným zeměpisným označením. Výlučnost užití tradičních výrazů jen ve vztahu k vínům s chráněným označením původu či s chráněným zeměpisným označením vyplývá též z bodu 104 odůvodnění nařízení č. 1308/2013, podle něž se v Unii „*tradičně používají některé výrazy, které spotřebitelům přinášejí informace o zvlátnostech a jakosti vín, a doplňují tak informace vyjádřené chráněným označením původu a chráněným zeměpisným označením. V zájmu zajištění fungování vnitřního trhu a rovných podmínek hospodářské soutěže a s cílem zabránit uvádění spotřebitelů v omyl by se na tyto tradiční výrazy měla v Unii vztahovat ochrana*“ (zvýraznění doplněno krajským soudem).
29. Argumentace žalobkyně právě uvedené nevyvrací. Článek 112 nařízení č. 1308/2013 pouze definuje (vyjímá z reality) dva okruhy skutečností, jež mohou tradiční výrazy popisovat. Za prvé se jedná o popis toho, že jde o víno s chráněným označením původu nebo s chráněným zeměpisným označením (tradiční výraz tak v podstatě spotřebiteli říká, že

víno splňuje podmínky vymezené v čl. 93 odst. 1 nařízení, aniž by muselo být současně uváděno, že jde o výrobek s chráněným označením původu nebo s chráněným zeměpisným označením). Druhou možností je, že tradiční výraz popisuje způsob zrání, jakost, barvu, místo nebo zvláštní událost spojenou s historií výrobku (tradiční výraz tak vyjadřuje kupř. specifický způsob zrání vína – např. „školené na kvasnicích“). I v tomto případě se však musí jednat o víno s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením. Soud souhlasí s žalovaným v tom, že česká verze čl. 112 písm. b) nařízení není přesná, neboť místo slovního spojení „spojených s historií výrobku“ by mělo být správně „spojenou s historií výrobku“ – toto slovní spojení se tak vztahuje výlučně k „zvláštní události“ a nikoliv k dalším skutečnostem (jakost, barva, způsob zrání, výroba, místo; srov. k tomu slovenské znění: *„spôsobu výroby alebo spôsobu zrenia, alebo kvality, farby, typu miesta alebo konkrétnej udalosti spojenej s históriou výrobku s chráneným označením pôvodu alebo chráneným zemepisným označením“*; případně německé znění: *„die Erzeugungs- oder Reifungsmethode oder die Qualität und die Farbe des Erzeugnisses mit einer geschützten Ursprungsbezeichnung oder einer geschützten geografischen Angabe sowie die Art des Ortes oder ein besonderes geschichtliches Ereignis im Zusammenhang mit diesen Erzeugnissen zu bezeichnen“*). Nelze tak přisvědčit žalobkyni, že tradiční výraz podle uvedeného ustanovení se vztahuje k vínům s chráněným označením původu či s chráněným zeměpisným označením pouze historicky a aktuální spojení zde netřeba. Žalobkyně má pravdu, že článek 120 odst. 1 obsahuje demonstrativní výčet nepovinných údajů, které mohou být použity na vinných etiketách, nicméně z písm. d) tohoto ustanovení zřetelně vyplývá, že tradiční výraz lze užít výlučně u vín s chráněným označením původu nebo chráněným zeměpisným označením.

30. Tvrdí-li žalobkyně, že víno, které uváděla na trh, bylo vyrobeno stejně jako víno s chráněným označením původu, nemá tato skutečnost (i kdyby byla pravdivá) žádný vliv na závěr o spáchání přestupku ze strany žalobkyně – čl. 113 odst. 1 nařízení č. 1308/2013 jednoznačně zakazuje užití tradičního výrazu u výrobku, který nesplňuje podmínky čl. 112 téhož nařízení, v zásadě bez ohledu na to, jak byl tento výrobek vyroben. Soud proto uzavírá, že žalobkyně se dopustila přestupku podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství, pokud uvedla na trh víno s tradičním názvem Reserva a Crianza, ačkoliv se nejednalo o víno s chráněným označením původu.
31. Konečně žalobkyně též namítla, že množství vína, které měla neoprávněně uvést na trh, neodpovídá skutečnosti; dle žalobkyně se jednalo o 32 098 ks vína Reserva a 32 358 ks vína Crianza, avšak rozhodnutí inspektorátu i žalovaného bezdůvodně uvádí množství větší. Žalobkyně tuto námitku uplatnila již v odvolání a soud musí konstatovat, že se s ní žalovaný řádně nevypořádal. Celá jeho argumentace spočívá fakticky v reprodukci zjištění a dokladů získaných v průběhu celé kontroly s tím, že žalobkyní uvádění množství 32 098 ks vína Reserva a 32 358 ks vína Crianza v podání ze dne 7. 10. 2016 bylo pouze doplňující informací. Z tohoto podání nicméně vyplývá, že se jím žalobkyně snažila korigovat údaje vyplývající z dosud předložených dokladů (dle tvrzení žalobkyně údaj L o množství vína uvedený ve zjednodušených průvodních dokladech je nesprávný a zavádějící kvůli použitému speciálnímu balení vína). S tímto žalobkyní tvrzeným rozparem se měl žalovaný ve svém rozhodnutí vypořádat; argumentace, že jde jen o doplňující podání žalobkyně, na námitku žalobkyně neodpovídá. Rozhodnutí žalovaného je proto v tomto ohledu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

IV./D) Zbývající námitky

32. Pokud se týká polehčujících okolností, přiměřenosti pokuty a její přezkoumatelnosti, těmito námitkami nemá významu se blíže zabývat – zda bude pokuta udělena, v jaké výši a z jakých důvodů, bude žalovaný opětovně posuzovat na základě změněných okolností (půjde o sankci za méně přestupků v důsledku promlčení).
33. Podle § 40 odst. 1 zákona č. 321/2004 Sb. právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. V případě správních deliktů podle zákona č. 321/2004 Sb. se tedy jedná o objektivní odpovědnost s možností liberace. Z povahy věci pak zákonem zmiňované „úsilí“ musí být vynaloženo před zjištěním pochybení ze strany správního orgánu – případná stažení lahví z oběhu až po kontrolách provedených inspektorátem tak v zásadě toto ustanovení nenaplnují (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. 6 As 15/2017 – 39). Tvrdí-li žalobkyně, že si vyžádala od svých dodavatelů veškeré informace o výrobku, jeho původu a použitých enologických postupech, které odpovídaly platné právní úpravě, a teprve poté přistoupila k dalšímu prodeji vína, pak tato svá tvrzení nijak nedokládá. K naplnění podmínky § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství proto nedošlo. Žalovaný se přitom touto otázkou dostatečně zabýval a jeho rozhodnutí nelze mít v tomto ohledu za nepřezkoumatelné.
34. Soud se neztotožňuje s žalobkyní ani v tom, že by § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství byl neurčitý a protiústavní. Podle tohoto ustanovení se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako výrobce nebo jako osoba uvádějící produkt do oběhu dopustí správního deliktu tím, že poruší povinnost stanovenou předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty. Soud nepovažuje toto ustanovení za neurčité – neurčitost nelze dovozovat z toho, že norma odkazuje na normy jiné, jejichž porušení trestá. Tyto normy jsou totiž jednoznačně definovány druhem/autorem (viz čl. 288 smlouvy o fungování Evropské unie) a předmětem, přičemž pod ně nepochybně spadá i nařízení č. 1308/2013 (které se již dle názvu týká obchodu s produkty a obsahově upravuje oblast vinařství). Skutečnost, že zákonodárce stanovil pro porušení různých povinností stejnou horní hranici pokuty (5 000 000 Kč) pak rovněž k závěru o protiústavnosti tohoto ustanovení vést nemůže. Je pouze na příslušném správním orgánu, aby při ukládání pokuty za konkrétní přestupek postupoval přísně dle zásady individualizace trestu tak, aby výše pokuty byla přiměřená spáchanému skutku i poměrům pachatele.
35. Konečně pokud jde o společenskou škodlivost deliktu, má soud za to, že se i touto otázkou žalovaný dostatečně zabýval. Je zřejmé, že žalobkyně svým jednáním ohrozila oprávněné zájmy spotřebitelů, přičemž není podstatné, že konkrétní porušení konkrétního práva konkrétního spotřebitele nebylo v řízení zjištěno.
36. Soud závěrem ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod konstatuje, že v průběhu soudního řízení nedošlo k takovým změnám právních předpisů, které by měly v případě druhého, třetího a čtvrtého přestupku za následek jejich výhodnější posouzení pro žalobkyni. Skutkové podstaty přestupků dle § 39 odst. 1 písm. aa) a ff) zákona o vinohradnictví a vinařství jsou nyní upraveny v § 39 odst. 2 písm. s) a bb). Sankce, kterou lze za oba přestupky uložit ve výši 5 000 000 Kč dle § 39 odst. 6 písm. c) téhož zákona je nyní upravena v § 39 odst. 7 písm. c) téhož zákona, a to ve stejné výši. Současně ani změny evropských předpisů k závěru o výhodnější právní úpravě pro žalobkyni nevedou.

IV. Závěr a náklady řízení

37. Vzhledem ke zjištěné nezákonnosti soud rozhodnutí žalovaného zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, v němž je vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.).
38. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
39. Žalobkyně dosáhla v řízení o žalobě plného úspěchu, a proto má právo na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně jsou tvořeny odměnou jejího zástupce za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a žaloba) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), přičemž mimosmluvní odměna za jeden úkon právní služby činí částku 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Dále žalobkyni náleží náhrada hotových výdajů jejího zástupce v paušální výši 300 Kč za každý úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K tomu soud připočetl náhradu za daň z přidané hodnoty, kterou je zástupce žalobkyně povinen odvést z odměny a náhrad ve výši 1 428 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.) a zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč. Celkem tedy žalobkyni na náhradě nákladů řízení náleží částka ve výši 11 228 Kč. Soud žalované uložil zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám zástupce žalobkyně v přiměřené lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 15. prosince 2020

JUDr. Zuzana Bystrická v.r.
předsedkyně senátu